

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Bártová Kristýna

Název práce: Youtubeři a vnímání krásy u dospívajících dívek

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Vochocová Lenka

Pracoviště: KMS IKSŽ FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Výsledná práce odpovídá schváleným tezím.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	C
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	D
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	B
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	B
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	C

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Předložená práce se zabývá zajímavým fenoménem možného vlivu youtube videí na sebepojetí a vnímání krásy u dospívajících dívek. Autorka v úvodu představuje řadu zásadních teorií a rozpracovává tak dobře své výzkumné téma. Za obecný problém práce považují často nerefléktované autorčiny skryté předsudky, které z textu vystupují, jimž se detailněji budu věnovat níže. Z výzkumného hlediska je obecně problematické, že autorka příliš nerefléktuje, že nesleduje skutečný vliv sledovaných videí na pojetí krásy zkoumaných dívek, ale jen jejich reflexi tohoto vlivu. Nejasné je, jak autorka sledovala "neuvědomělé dopady sledování youtuberek" - viz. VO na s. 11.

Pokud jde o zmíněné stereotypy, např. když autorka píše, že děti se mohou "nechat lehce ovlivnit", reprodukuje stereotyp o manipulovatelných dětech/mladých lidech, aniž by to doložila nějakými relevantními výzkumy ukazujícími, že děti mají větší sklon nechat se manipulovat, než jiné věkové kategorie. Je v tom určitý ageismus, stejně jako v autorčině poznámce o "zřejmé nerovnosti stran" při vedení rozhovorů - to vyznívá tak, že autorka nezpracovala svoji domnělou nadřazenost nad dotazovanými (s. 51). V jakém smyslu autorka pocítovala zřejmou nerovnost stran? Že děti byly o pár let mladší? Autorka tedy nazírá dětství jako něco méněcenného? A uvědomuje si sociální konstruovanost takového pohledu na dětství?

Autorka příliš neproblematizuje vymezení termínu "digital natives" pouze datem narození (po roce 1980), pokud jde o práci se zdroji, zvláště působí, že většinu klíčových teorií digitálních médií zdrojuje popularizační publikací V. Moravce. Místo něj by při psaní o prosumentech mohla odkázat na originální zdroj - navíc by měla

reflektovat, že Moravec překládá termín "prosumer" jako "produživatel", přičemž existuje ještě termín "produser" - jak by tedy byl přeložen ten? Zároveň není možné psát, že "Moravec hovoří o participativní kultuře", když víme, jak autorka níže uvádí, že o ní hovoří v první řadě Jenkins (s. 28) - dokonce i definici publika autorka dedikuje Moravcovi (s. 40).

V kap. "Sociální a mediální konstrukce krásy" autorka zcela nereflexivně uvozuje větou "Krása je výrazně subjektivní pojem, každý z nás ji vidí jinak.", aniž by jakkoli reflektovala naprostý rozpor v těchto dvou logikách (sociální konstrukce vs. zcela individualizované pojetí krásy).

Ačkoli se ve své práci celkem snaží vyvažovat různé pohledy na jednotlivé fenomény (např. zahrnuje jak kritiku počítačových her, tak kritickou reflexi této kritiky), velmi mě zarazilo, vzhledem k tématu, jak jednoznačně (a zcela zbytečně) se autorka přihlásila k pohledu propagátora bílého heterosexuálního muže P. Hampla a velmi nekriticky se s jeho názory ztotožňuje, a to až do té míry, že má potřebu explicitně zmínit, že odmítá konstruktivistické pojetí N. Wolf a hlásí se k biologicko-esencialistickému pojetí Hamplova. Z čeho autorka čerpá tu neochvějnou jistotu, že "základ (vnímání krásy) je dán snahou se úspěšně rozmnožovat?! Jedná se jen o její předpoklad nebo přání, nebo může toto své rozhodnutí podpořit nějakými fakty? S tím tedy souvisí i až děsivá fráze v závěru práce, že "krásným se člověk nemusí narodit, ale svou vlastní snahou se krásným může stát". Dokonce v závěru autorka velmi sebevědomě až úsměvně konstatuje, že teorie Wolfové je autorčinými daty "silně poškozena", aniž by reflektovala, že existují koncepty slepoty vůči genderově specifickým fenoménům, tj. dívky nemusejí vliv videí reflektovat, nebo se mohou snažit výzkumnici prostě potěšit tím, že budou říkat, co si myslí, že ona od nich očekává. Taková kritická reflexe dat mi v práci chybí.

V textu se občas vyskytuje zcela nesouvisející odstavec na konci kapitoly - na s. 34 propagace Sexistického prasátečka, na s. 45 a 46 propaguje práci projekt Skrytá reklama (bez větší souvislosti s výzkumem autorka píše, že se k němu konala diskuse na FSV).

Pokud jde o metodologii, je dobře zvolená i aplikovaná, jen u vzorku autorka píše, že ho vybrala náhodně, ale to je zřejmá záměna pojmů - jistě vybírala vzorek účelově. Samotný vzorek vnímám jako málo diverzifikovaný, zejména s ohledem na velikost sídla (a konkrétní sídlo obecně) - dívky pocházejí poměrně specificky z malých a menších obcí, zcela absentují větší sídla, navíc se řada obcí opakuje vícekrát (Bitov a Louny). Až ubíjející jsou několikastránkové detaily o technicistní stránce provádění rozhovorů (včetně informací o tom, jestli dotazované dorazily včas).

Samotný výzkum přináší poměrně pozitivní zprávu o deklarované nezávislosti dospívajících dívek na youtuberkách a jejich videích a o jejich kritickém myšlení, předpokládala bych ale kritičtější reflexi omezení výzkumu (viz výše, snaha dotazovaných říkat, co se od nich čeká, nebo co se obecně říkat má - např. "na krásě nezáleží" nebo slepota vůči vlivu videí na jejich životy).

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	C
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	B
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	B
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	B
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	B
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	B

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Po formální stránce práce nevykazuje větší nesrovnalosti, je dobře uspořádaná, graficky přehledná. Jen občas jsem narazila na nevhodnou volbu slov - např. ne zcela aktuální termín "masmédia" nebo výraz "v zaměstnání poroučet mužům" (s. 19) či užití stereotypního výrazu "něžné pohlaví" jako označení pro ženy na s. 32. Rušil mě také anglicismus "krása je o upravenosti" na s. 69.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Práci Kristýny Bártové hodnotím jako poměrně zdařilou sondu do zajímavého fenoménu, za problematické ale považuji některé rozpory mezi autorčinými až zbytečně deklarovanými (a z mého pohledu radikálními) postoji

(viz přihlášení se k biologickému determinismu a striktní odmítnutí konstruktivistické pozice nebo evidentní ageismus) a celkovým "standpointem" práce. Diplomovou práci navrhuji hodnotit stupněm C.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Z jakého důvodu jste vnímala svůj vztah s dotazovanými jako "nerovný"?
5.2	Čím můžete podložit svůj silný názor, že Hampl a kol. mají validnější vědecký pohled než Wolf?
5.3	
5.4	

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) B C D E F (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 19. června 2019

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.